

Лекція 3

План:

1. Підготовка і проведення змагань.
2. Суддівська бригада.
3. Програма відкриття й закриття змагань.

Підготовка і проведення змагань забезпечується великою кількістю служб. Успішна робота кожного з них призводить до чіткого, злагодженому проведенню змагань, які в даний час є не тільки власне змагання спортсменів, а й високо емоційне видовищний захід (свято глядачів).

Оргкомітет проводить велику попередню роботу. Його функції різноманітні і від того, як вони будуть реалізовані, залежить успіх в проведенні змагань. Для їх виконання призначаються члени оргкомітету, які на нарадах регулярно інформують про хід дорученої їм роботи.

Мандатна комісія перевіряє наявність документів у кожної команди і учасників змагань відповідно до вимог, передбачених положенням і правилами змагань.

На першій нараді представляються керівні органи змагань, повідомляються результати роботи мандатної комісії та інших служб, що забезпечують проведення змагань, уточнюються окремі пункти положення, даються необхідні роз'яснення по суддівству, повідомляється графік і порядок проведення змагань і випробування снарядів, розглядаються питання, пов'язані з порядком відкриття і закриття змагань та з ритуалом нагородження.

Нарада суддів проводиться до відкриття змагань, а так само щодня перед початком і після їх закінчення. На цих нарадах уточнюється список суддів, даються необхідні роз'яснення щодо суддівства змагань, розглядаються інші організаційні питання.

Суддівський семінар проводиться перед початком змагань. Він сприяє формуванню єдиного погляду на трактування правил. В кінці семінару здійснюється контроль за знаннями суддів правил змагань. Крім того, суддівські бригади проводять роботу по суддівству на офіційному випробуванні.

Матеріально-технічну підготовку змагань забезпечує підсобний персонал на чолі з комендантом. На одного із заступників головного судді покладаються обов'язки по організації та контролю за цією роботою. На великих внутрішніх і міжнародних змаганнях застосовується електронно-обчислювальна техніка, яка істотно полегшує роботу всіх служб, що забезпечують проведення змагань. У нашій країні з успіхом використовується система "Гімнаст - 3". Застосування електронно-обчислювальних систем дозволяє якісніше проводити змагання, головним чином за рахунок хорошої інформаційної служби, що значно підвищує інтерес глядачів, робить їх активними учасниками того, що відбувається.

Змагання з гімнастики починаються з урочистого відкриття. Воно повинно бути нетривалим за часом, з обов'язковим ритуалом підйому прапора, який супроводжується виконанням державного гімну.

Щодня, перед початком і після закінчення змагань, проводяться наради суддів спільно з представниками команд, на яких оголошується порядок майбутніх змагань поточного дня або підводяться підсумки минулого дня змагань.

Інформацію про хід змагань глядачі, представники команд, тренери, судді та учасники можуть отримати від судді-інформатора, прочитати на спеціальному стенді або електронному табло.

Нагородження переможців проводиться відразу після закінчення даного виду змагань. Спочатку нагороджуються команди-переможниці, потім переможці в багатоборстві та в кінці змагань - переможці в окремих видах багатоборства. Одночасно з учасниками нагороджуються і тренери. В процесі нагородження дотримується урочистий ритуал.

В кінці змагань проводиться заключний парад. На ньому можуть бути оголошені підсумки загальнокомандного першості, проведені нагородження спеціальними призами, виступи офіційних керівників змагань, спуск прапора абсолютними переможцями змагань під відповідний музичний супровід.

У програму відкриття і закриття змагань можуть бути включені показові виступи.

Після закінчення змагань представники команд отримують підсумкові матеріали.

Суддівство сучасних змагань становить велику складність, тому суддям створюються сприятливі умови для успішної роботи, проводиться попередня підготовка до суддівства. Вона полягає в детальному вивченні (уточненні) правил і програм змагань, додаткових спец. вимог і техніки найбільш складних гімнастичних вправ.

Оцінку учаснику за виконання вправи кожен суддя виводить самостійно, показує її підняттям суддівської указки або у вигляді суддівської записки передає арбітру, який виводить остаточну оцінку.

Правила виведення остаточної оцінки: при двох суддів - середнє арифметичне; при трьох суддів - середня оцінка; при чотирьох і шести суддів - відкидаються найбільша і найменша оцінки і з решти оцінок виводиться середнє арифметичне. Між оцінками суддів передбачаються допустимі розбіжності. У разі, коли вони виявляються більше допустимих, арбітр збирає бригаду і після обговорення розбіжності оцінки уточнюються.

Вправа оцінюється з 10 балів з точністю до 0,1 бала, а у фінальних змаганнях - до 0,0

При виконанні вправ можуть бути допущені дрібні (0,1 бала), середні (0,3 бала) і грубі (0,5 бала) помилки. Кожен суддя по-своєму фіксує всі допустимі гімнастами помилки, як загальні, так і в техніці виконання, визначає групи труднощі і їх заміни, виробляє надбавки за віртуозність, ризик і оригінальність, враховує помилки композиції, наявність спец. вимог, пропуск або спотворення елемента, з'єднання і ін. з 1997 р в правила

суддівства міжнародних змагань з гімнастики внесені зміни. Вони полягають в тому, що на кожному снаряді, за винятком опорного стрибка, судді розподіляються на дві суддівські бригади - "А" і "В". У бригаді "А" два судді, а в бригаді "В" їх шість. Обидві бригади працюють під керівництвом голови журі на даному снаряді.

Судді бригади "А" оцінюють труднощі вправи, спеціальні вимоги, визначають заохочувальні бали і виводять вихідну оцінку.

Судді бригади "В" оцінюють техніку виконання вправи, естетику і поставу, роблячи відповідні знижки за допущені помилки. При цьому найбільша і найменша знижки виключаються, а з чотирьох, що залишилися знижки, з урахуванням допущених розбіжностей, визначається середня. Остаточна оцінка за виконання вправи виводиться шляхом вирахування цієї середньої знижки з вихідної оцінки. Наприклад, оцінка бригади "А" дорівнює 9,2 бала, а бригади "В" (0,5; 0,6; 0,7; 0,4; 0,6; 0,5) - 0,55 бала. В цьому випадку остаточна оцінка буде дорівнює $(9,2 - 0,55) \cdot 8,65$ бала.

Діяльність судді на змаганнях, крім оцінки вправ, має великий виховний вплив на учасників і глядачів, тому від нього вимагається максимум уваги і об'єктивності.

Підготовка суддів з гімнастики. Підготовка суддівських кадрів проводиться в міському, республіканському та міжнародному масштабах. Після проведення суддівських семінарів слухачі складають іспит і при виконанні вимог практичного суддівства отримують право на присвоєння відповідної категорії. Звання судді міжнародної категорії присвоюється Міжнародною федерацією гімнастики (ФІЖ) і має підтверджуватися кожні 4 роки.

Крім того, велика робота з підготовки суддів з гімнастики проводиться в середніх і вищих спеціальних навчальних закладах. Навичками суддівства гімнасти також опановують в процесі навчально-тренувальних занять.

Масові змагання присвячуються якійсь знаменній даті та проводяться щорічно за календарем Головного управління народної освіти, районних і міських спортивних комітетів, обкомів профспілок, військкоматів, за планом низових фізкультурних організацій, при цьому вони носять особисто-командно-колективний характер. Масові змагання можуть проводитися по класифікаційній програмі категорії "Б", за полегшеною або скороченою програмою, а також складеної з вправ, включених в навчально-тренувальні заняття. З великим інтересом проходять змагання "з листа", коли програма оголошується безпосередньо перед їх початком.

Змагання проводяться у відповідності з керівними документами (календар, програма, положення і правила змагань) і робочими документами (заявки, графік змагань і робочі протоколи).

Масові змагання можна проводити за офіційними і спрощеними правилами, наприклад: надавати другу спробу і зараховувати кращу з них, судити за п'ятибальною системою і т.д. Можливе проведення змагань без обмеження кількості учасників від кожної організації. Це дозволяє залучати до них всіх бажаючих і не обмежувати однаковими кількісними нормами

різні за масштабами низові фізкультурні колективи. У цих випадках в системі підрахунку результатів великі цифри можна замінити окулярами або застосувати середньоарифметичний показник. Так можна проводити заочні масові змагання, а також без чіткої регламентації учасників по підлозі. В останньому випадку (якщо у юнаків зберігається на два види більше) результати дівчат в багатоборстві (незалежно від набраної кількості балів) множаться на зрівняльний коефіцієнт - 1,5.

Нагородження переможців масових змагань проходить в урочистій обстановці. В окремих випадках допускається проведення нагородження на загальній побудові або урочистих зборах організації і т.д. Результати змагань доводяться до всього колективу, від якого виступали гімнасти.

Безпосереднє керівництво змаганнями здійснюють головний суддя і головний секретар. До суддівства залучаються інструктори фізичної культури, інструктори-громадські працівники, а також кращі колишні гімнасти, спортсмени.

У загальноосвітніх і спеціальних навчальних закладах, крім вчителів фізкультури, в суддівстві можуть бути зайняті керівники військової підготовки, класні керівники, куратори та майстри виробничого навчання, колишні випускники навчальних закладів, педагоги-тренери ДЮСШ, студенти фізкультурних навчальних закладів та ін.

Перед початком змагань вони проходять інструктаж (семінар), так як проведення і суддівство масових змагань має свої специфічні особливості, а саме:

1. Вони можуть проводитися в залі, на гімнастичній майданчику, секторах стадіону.

2. При великій кількості учасників змагання проводяться по потокам, одночасно на кількох комплектах снарядів, при цьому снаряди нумеруються.

3. Змагання можуть проводитися одночасним або почерговим виходом команд. При одночасному виході кожна команда відповідно до графіка виходить до свого виду змагань. Переходи до наступного вигляду все команди здійснюють одночасно. При почерговому виході змагання починає одна команда, потім вона переходить до наступного вигляду, а на її місце виходить інша і т.д. Порядок проходження видів при цьому у всіх команд однаковий. Закінчують змагання також по черзі. Послідовний вихід виключає скупчення учасників і полегшує роботу секретаріату при підрахунку результатів змагань.

4. Вільні вправи (комплекси зарядки, виробничої та ритмічної гімнастики тощо) виконуються по 4-6 чоловік одночасно в залежності від кількості суддів, У цьому випадку на підлозі нумерується місце кожного учасника. Учасники виходять на старт в суворій відповідності з номерами, оголошеними старшим суддею. Відповідно до номерами розподілені і судді.

5. На масових змаганнях найкраще використовувати зведений протокол-заявку. У ньому є обов'язковими віза лікаря про допуск учасників до змагань, підписи керівника і представника організації, від якої виступають гімнасти. У протоколі по ходу змагань виставляються оцінки учасникам,

підраховується остаточний результат кожного з них і команди в цілому. Після завершення змагань на одному виді багатоборства старший суддя передає протокол на наступний вигляд.